походження ***junior,*** що в англійському лінгвокультурному просторі отримує додаткове значення "син", "юнак", "підлеглий", тощо: "*This program guarantees a minimum price to producers, ensuring that the government may effectively end up being repaid by processors in sugar rather than dollars*" [The Gardian Sep 6, 2014]; "*Not until 2:00 were juniors allowed to tee off and have the run of the course"* [Golf Digest Oct 16, 2013]. Існують й такі вербалізатори запозичених культурних феноменів, що не отримали власне-англійського смислового наповнення, й зберегли своє автохтонне значення, до них переважно відносяться наукова, професійна термінологія, назви природних явищ, флори та фауни: ***diameter, pneumonia, minister, actor, acrobat, avocado, iguana, llama, peninsula, monsoon*** та ін.

Висновки. Оскільки лінгвокультурний простір є амальгамою елементів культури та мови, що представляють собою складні семіотичні системи, закономірними є дивергентні погляди науковців на його будову та складові частини. Інформаційно-семіотична модель лінгвокультурного простору представляє собою ієрархічно організовану абстрактну форму культуро-мовного симбіозу, складовими елементами якого є феномени культури, культурні форми, що власними різноманітними конфігураціями складають семантичний та соціальний потенціал та утворюють ментальний простір лінгвокультури. Національний лінгвокультурний простір Англії є самоорганізованою комплексною системою, що інтегрує внутрішньо-регіональні динамічні процеси, й включає "інновації" принесені з інших лінгвокультур.

Література

Алефиренко Н.Ф. Лингвокультурология. Ценностно-смысловое пространство языка / Н.Ф. Алефиренко. – М.: Флинт. Наука, 2010. – 224 с. *Воробьев В.В.* Лингвокультурология : теория и методы / В.В. Воробьев. – М.: Изд-во Российского ун-та дружбы народов, 1997. – 332с. *Кармин А.*С. Культурология [лекционный курс] / А.С. Кармин. – 2-е. изд. перераб и доп. – Спб: Лань, 2003. – 926 с. *Кассирер Э.* Философия символических форм / Э. Кассирер. – М.; Спб.: Ун. Книга. Т.1. – 2002. – 272 с. *Красных В.В.* Этнопсихолингвистика и лингвокультурология : [лекцион. курс] / В.В. Красных. – М.: Гнозис, 2002. – 284 с. *Маслова В.А.* Лингвокультурология : [Учебное пособие для студентов высших учебных заведений] / В.А. Маслова. – М.: 2001. – 208 с. *Секирин В.П.* Заимствования в английском языке [монография] / В.П. Секирин. – К: Изд. Киевского ун-та., 1964. – 152 с. *Телия В.Н.* Русская фразеология: Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В.Н. Телия. – М.: Языки русской культуры, 1996. – 288 с. *Тхагапсоев, Х. Г.* Информационно-коммуникативная концепция локальной цивилизации как методологический горизонт культурологии [Текст] / Х. Г. Тхагапсоев // Вопросы культурологии. – 2008. – № 8 (август). – С. 4-10. *Algeo J., Butcher C.* The origins and development of the English language / J. Algeo, C. Butcher. – Cengage Learning, 2013. – 355 p. *Millward C.M., Hayes M.A.* biography of the English language / C.M. Millward, M.A. Hayes.– Cengage Learning, 2011. – 463 p.

УДК 811.111:629.4

ЧУМАКОВА К. О.

(Запорізький національний університет)

НАЦІОНАЛЬНО-СПЕЦИФІЧНІ ЗАСОБИ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ

У статті досліджено національно-специфічні одиниці мови, що вербалізують концепт «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі, висвітлено роль реалій в їх формуванні.

Ключові слова: лінгвокультура, культурно-марковані лексичні одиниці, концепт, семантична деривація, метафоризація.

Чумакова К. А. Национально-специфические вербализаторы концепта «Наземное транспортное средство» в американской лингвокультуре. В статье произведено исследование национально-специфических лексических единиц, вербализирующих концепт «НАЗЕМНОЕ ТРАНСПОРТНОЕ СРЕДСТВО», выявлена роль реалий в их формировании.

Ключевые слова: лингвокультура, культурно-маркированные лексические единицы, концепт, семантическая деривация, метафоризация.

Chumakova K. O. National-specific means of "Land Transport" concept verbalization in American linguistic culture. The research of national-specific lexical units verbalizing "Land Transport" concept in American linguistic culture has been carried out in the article, the role of realia in their formation has been outlined.

Key words: linguistic culture, culture-specific lexical units, realia, concept, semantic derivation, metaphorization.

Незважаючи на приналежність концепту до ментальних ресурсів людської свідомості та його функціонування в якості своєрідної ідеальної абстрактної одиниці, якою індивід послуговується в процесі мислення, і яка відображає його досвід, безперечним також є той факт, що формування концептів здійснюється під впливом традицій, фольклору, життєвого досвіду, релігії, образів мистецтва, системи цінностей, відчуттів, тощо, це «своєрідний культурний прошарок, що є посередником між людиною та світом» [Арутюнова 1993, с. 3]. Відмічається також зв'язок концептів не тільки з індивідуальною свідомістю, але й з загальнонародною, та можливість утворення індивідуальної та національної мовних концептосфер [Лихачев 1997, с. 280]. Особлива увага в сучасній лінгвістиці приділяється вивченню етнокультурної специфіки концептів та засобам їх актуалізації у певних лінгвокультурах.

Актуальність обраної теми зумовлена недостатньою дослідженістю національно-специфічних одиниць мовної репрезентації концепту «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі, аналіз яких, у свою чергу, забезпечить можливість більш чіткої структурації зазначеного концепту в американській картині світу.

Об'єктом нашого дослідження є лексичні одиниці, що актуалізують концепт «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі. **Предметом** наукової розвідки є структурні та семантичні особливості зазначених мовних засобів, а також екстралінгвістичні фактори, що впливають на їх утворення.

Матеріалом для дослідження слугував корпус лексичних одиниць, зібраних методом суцільної вибірки з друкованих та електронних тлумачних, ідеографічних, тезаурусних, етимологічних, асоціативних словників, енциклопедичних й періодичних видань, а також довідників галузі транспорту та перевезень обсягом 6750 одиниць.

Мета дослідження – виявити структурні та семантичні особливості національно-специфічних вербалізаторів концепту «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі та визначити роль реалій у їх формуванні.

Поставлена мета вимагає виконання наступних **завдань**:

- виявити національно-специфічні одиниці, які актуалізують досліджуваний концепт;
- встановити семантичні та структурні особливості зазначених одиниць;
- визначити роль реалій у їх формуванні.

Концептосфери представників різних культур базуються на ієрархії понять, уявлень, концептів, що формуються у свідомості їхньої культурної спільноти. Незважаючи на всю важливість універсальних, загальнолюдських факторів у формуванні понятійних систем, на якій наголошують багато дослідників [Jackendoff 1993, p.32; Комлев 1969, с. 124], у сучасній лінгвістиці також визнається і факт наявності в культурі кожного народу або етносу певних притаманних тільки йому елементів (реалій), зумовлених умовами життя та оточенням, які повністю, або частково відсутні в інших культурах [Томахін 1984, с. 8; Тер-Мінасова 2000, с. 17]. На думку А. В. Волошиної, “кожен етнос у процесі своєї життєдіяльності “олюднює” навколишнє середовище та вносить у нього специфічні риси. З плином часу виникають етнічно значущі предмети-реалії. У лексиці вони фіксуються словами-реаліями” [Волошина 2000, с. 57], які наявні у кожній мові і, як зазначає М. П. Кочерган складають близько 6-7% від загальної кількості одиниць словникового запасу [Кочерган 1999, с. 171 – 172]. Таким чином, етно- та національно-специфічні екстралінгвальні реалії, вербалізуючись засобами мови, породжують появу у кожній мові лексичних одиниць, значення яких частково, або повністю відсутнє в інших мовах, що, в свою чергу, свідчить про розбіжності між лінгвістично-понятійними кодами етносів та націй.

Під час дослідження нами було виявлено велику кількість термінів, які позначають зазначене явище, та різні методи дослідження таких одиниць, наприклад, у роботах Г. Д. Томахіна, В. М. Комісарова, Є. М. Верещагіна та С. Г. Тер-Мінасової такі мовні одиниці позначаються термінами «безеквівалентна лексика», «фонові слова», «національно-марковані мовні одиниці» «реалії» та «слова-ключі», у дослідженнях В. В. Ощепкової –

«слова-реалії», «національно-марковані словесні образи», у наукових розвідках Ю. О. Сорокіна – «лакуни», у роботах М. М. Михайлова – «лексика з культурним компонентом значення». Така велика кількість номінацій свідчить про підвищений інтерес дослідників до вивчення культурно-маркованих елементів мови та важливість цього напряму, але, зважаючи на розбіжності у термінологічному інструментарії, вважаємо за потрібне дослідити спільні риси та розбіжності запропонованих термінів.

Поняття лакунарності та безеквівалентності поєднуються у дослідженнях М. П. Кочергана. На думку дослідника, терміни «безеквівалентна лексика» та «лакуна» часто вживаються як синоніми і можуть бути трактовані, як слова, що відсутні в певній мові [Кочерган 1999, с.42]. Обидва терміни зустрічаються, як у перекладознавчих, так і в лінгвокультурологічних дослідженнях, але, якщо для перекладознавців першочерговим є саме виявлення таких одиниць, то для лінгвокультурологів важливим є деталізація, структуралізація й категоризація змістових та асоціативних елементів у межах вже виявлених одиниць культурно-специфічної лексики. У лінгвокультурологічних дослідженнях як безеквіваленту лексику наряду з лакунами розглядають також лексичні одиниці, що вербалізують реалії, які є специфічними, або екзотичними в етнокультурному відношенні поняттями та явищами. Таким чином, до концептосфери членів певної культурної спільноти входять концепти, що відображають національно-специфічні елементи їхньої культури, та повністю, або частково, вербалізуються ресурсами їхньої мови. При цьому, в будь-якій іншій мові вербалізація зазначених концептів може бути повністю відсутньою. Така концепція певною мірою корелюється з ідеєю невербальності мислення Л. С. Виготського [Выготский 1982, с. 354–358] та розглядається у сучасній психолінгвістиці [Стернин И. А., Попова З. Д. 2002].

У нашому дослідженні вважаємо недоречним використання таких термінів, як «слова-ключі» та «слова-реалії», через те що, для вербалізації культурно-маркованих явищ також можуть використовуватися словосполучення та навіть фразеологізми. Термін «реалія» також є недостатньо точним через неоднозначність. Так, Н. О. Фененко зауважує, що він може позначати: реалію, як предмет реальної дійсності (натурфакт, артефакт) – R-реалію, як ідеальний еквівалент середи існування соціуму (концепт) – C-реалія; реалію, як засіб номінації культурного концепту – L-реалія [Фененко 2006, с. 7]. Зважаючи на вищезазначене, ми послуговуємося терміном етно- та національноспецифічні компоненти лінгвокультури, або культурно-марковані мовні засоби, під яким розуміємо слова, сталі словосполучення, прислів’я, приказки, що вербалізують певні явища, які є притаманними одній культурі і відсутніми у іншій та представляють певні цінності етнічної, або національної спільноти та риси менталітету.

Щодо проблеми виокремлення культурно-маркованих мовних засобів, то у своєму дослідженні ми виділяємо їх за наступними критеріями: по-перше, аналізуючи значення мовних одиниць (семантичний критерій), по-друге, аналізуючи формальні граматичні показники зазначених одиниць (граматичний критерій), по-третє, досліджуючи їх стилістичну функцію у тексті, або висловлюванні (функціонально-стилістичний критерій).

На думку А. Бронської, культурно-маркованими, або етноспецифічними можна також вважати лексеми, «що збігаються у двох мовах своїми денотатами (тобто об’єктивним змістом), але не збігаються своїми конотатами (тобто емоційно-естетичними асоціаціями)» [Бронська 2000, с.43]. Для ілюстрації зазначеного явища можемо навести приклад назви американського автомобілю “*FORD T*”, що випускався компанією Ford Motor Company з 1908 по 1927 роки мільйонними серіями та став першим авто, що вийшло на міжнародний ринок. Звичайно зазначена назва може бути розтлумачена, як “автомобіль форд моделі Ті”, при цьому денотат для носіїв української та американською лінгвокультур збігається.

Щодо конотату, то для американця він є набагато ширшим. Поява цієї автівки мала великий вплив на життя американців, що доводиться наявністю великої кількості синонімів до назви (більшість з яких є словосполученнями-метафорами) та досить низьку частотність

використання останньої. "*FORD T*" можливо назвати невід'ємною частиною американської фольклорної культури, адже про нього складали пісні та анекдоти [Donovan 1965, p. 110 - 114; Krai 1985, p. 124 – 125] Так, під час дослідження нами виявлено масивний синонімічний ряд, усі елементи якого є стилістично забарвленими та є сленгізмами та жаргонізмами, наприклад: *family horse, mechanical cockroach, Detroit disaster, bouncing Betty, leaping Lena, galloping snail, the spirit of St. Vitus, Lizzie* (або *Lizzy*), *Tin Lizzie, flivver.*

Усі синоніми, у свою чергу, за семантикою можуть бути категоризовані у дві групи. По-перше, ті, що вербалізують позитивні характеристики автомобілю: *family horse, Lizzie* (або *Lizzy*), *Tin Lizzie*. Словосполучення *"family horse"* може, на нашу думку, бути розтлумачено як "робоча конячка", або "родинна годувальниця", що уособлює надійність автомобілю та його значну роль у побудові та веденні родинного бізнесу. Особливості виникнення та значення синонімів *Lizzie* (або *Lizzy*) та *Tin Lizzie* були досліджені Ф. Донованом, який наголошує на паралелі між Фордом Ті та збірним фольклорним образом чорношкірої служниці на ім'я Лізі й натяком на невибагливість, невелику ціну та традиційний чорний колір зазначеної моделі авто. Автор також зазначає, що інформація є лише аналітичною здогадкою, але важливість цього автомобілю в історії США привела до того, що словосполученням *Tin Lizzie* вподальшому стали називати й інші бюджетні невеликі авто [Donovan 1965, p. 110]. Наступна, більш вишукана, модель "Форд А" отримала «прізвиська» *Queen Elizabeth* та *Miss Ford*. Щодо синонімів з негативною конотацією, то семантично *Detroit disaster, flivver* та *the spirit of St. Vitus* натякають на не вдалість моделі та переважно використовуються в досліджених джерелах тими, у кого або взагалі немає авто, або є більш дорогий варіант, у той час як *mechanical cockroach* (механічний тарган), *galloping snail* (швидкий равлик), *bouncing Betty* (стрибаюча Бетті) та *leaping Lena* (стрибаюча Ліна) є метафоризацією за схожістю форми, або манери руху.

Таким чином, у ментальній площині кожного представника певної культури існують екстралінгвальні знання, що дозволяють поєднати уявлення, символи та ідеї, тобто концепти, з вербальними засобами, що, у свою чергу, можуть мати національну, або етнічну забарвленість й розкривають «культурний код» нації. Щодо категоризації культурно-специфічних вербалізаторів концепту «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі, то у своєму дослідженні ми спираємось на класифікацію реалій, яку розробили С. Влахов та С. Флорін [Влахов, Флорін 1980], та за аналогією розділяємо лексичні засоби, що актуалізують зазначені культурно-марковані елементи в мові, на наступні тематичні групи: 1) географічні (природні та створені людиною об'єкти, що оточують людину, включаючи інфраструктурні); 2) етнографічні (предмети побудуту, транспорт, професії, інструменти та знаряддя); 3) культурно-мистецькі (обряди, святкування, ритуали, предмети мистецтва); 4) етнічні (імена людей); 5) соціо-політичні (менталітет, адміністративно-територіальні одиниці, служби, організації). Слід зазначити, що з досліджених нами 6750 лексичних одиниць, які актуалізують зазначений концепт, нами виявлено 610 «культурно-забарвлених» лексем, що складає приблизно 9% від загальної кількості, з яких 4 % належать до тематичної групи географічних, близько 3,5 % – до етнографічних, 1,4 % можна віднести до соціо-політичних, 0,1 % належать до групи культурно-мистецьких.

Під час аналізу групи «географічних» культурно-маркованих мовних одиниць, нами виявлено, що переважну більшість складають назви доріг, наприклад: *Oregon Trail, Santa Fe Trail, Chisholm Trail, Wilderness Road, United States National Road, Kennedy Expressway, North Freeway, South-Eastern Freeway, U.S. Route 60 (або Highway 60), Interstate 95* та ін. Серед знайдених нами прикладів всі представлені словопсолученнями зі структурою N1 + N2, де N1 є топонімом; Adj.+N та N+Num, в яких іменник, що означується, завжди номінує тип дороги: *trail* – "тропа, прокладена крізь складну для проходження місцевість, як у лісу або болоті"; *road* – "широкий шлях, який веде з одного місця в інше, особливо зі спеціально підготованою поверхнею для використання транспортними засобами", *expressway* –

“автомагістраль для швидкісного транспорту з контрольованим в’їздом та виїздом, розділювальною полосою для транспортних засобів, що рухаються в протилежні боки, з двома та більши полосами для руху в кожен бік”, *freeway* – “швидкісна автомагістраль, особливо з контрольованим допуском”, *route* – “лінія дороги, тропи, залізниці”, *highway* – “центральна дорога, що поєднує міста, часто синонім до expressway”, *interstate* – “одна з системи автомагістралей, що поєднують суміжні штати”.

До зазначеної категорії також належить певна кількість назв тунелей та мостів, наприклад, *Holland Tunnel, Lincoln Tunnel, Brooklyn Bridge, George Washington Bridge,* більшість з яких за синтаксиною структурою належать до типу N1 + N2, де N1 є топонімом або антропонімом, а також *Queens Midtown Tunnel, Front Street Tunnel, Webster Street tube, Virginia Avenue Tunnel, Sixth Street Viaduct, 14th Street Bridge*, що складаються з трьох компонентів, перший з яких відображає конкретне місце знаходження об’єкту інфраструктури.

У межах дослідженої нами категорії «етнографічних» вербалізаторів концепту «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі переважають марки автомобілів, наприклад: *Ford, Buick, Cadillac, Pontiak, Oldsmobile, Dodge* , всі з яких походять від прізвища винахідників, власників підприємств, які виробляють ці автівки або їх рідних, а також назви дорожних та залізничних транспортних засобів. Серед назв останніх нами виявлено багато таких, що утворені шляхом семантичної деривації, з використанням механізму метафоризації на основі зовнішньої схожості з більш давнім та звичним транспортним засобом, наприклад, “*prairie schooner”* – “шхуна прерій” (з синонімами “*prairie ship*” – “корабель прерій”, “*prairie clipper*”– “кліпер прерій”), що номінує невеликі криті парусиною фургони, які призводилися до руху волами або биками та за формою нагадували корабель з парусами. Також деякі автори зазначають часте порівняння *“prairie”* – “прерії” з океаном та морем [Томахин 1988, с. 85; O’Callaghan 2001, p. 43; Dunlop 1977, p. 7]. Цікавим прикладом зазначеного явища є лексична одиниця *“iron horse”* – “залізний кінь”, що на початку було синонімом *“steam locomotive”* – “паровоз”, а на сучасному етапі розвитку мови також позначає “*car*” – “автомобіль”, “*bicycle*” – “велосипед”, та навіть “*tank*” – “танк”.

Також слід зазначати, що певна кількість транспортних засобів містить топомнімічний компонент, тому теж може бути віднесена до культурно-маркованих вербалізаторів досліджуваного концепту, наприклад: *“Concord Coach”* (з синонімом *“Concord stage (wagon)”*, або усічений варіант *“Concord”*) – 9-місна поштово-пасажирська карета на ресорах, запряжена 4 – 6 кіньми або мулами походить від назви міста-виробника Конкорд, пізніше з’явився також синонім *“Pitching Betsy”* – “підстрибуюча Бетсі”, в якому знову ж таки назва транспортного засобу корелюється з поширеним жіночім ім’ям у зменшувальній формі та надається характеристика манери руху. Окрім того, як приклад можна навести назву фургону *“Conestoga wagon”* (усічене – *“Conestoga”*), яка містить автохтонний топонім американських індіанців та номінує довгий критий фургон з широкими колесами, запряжений 4 – 6 кіньми, який міг транспортувати до 8 тон вантажу, та за свою важливість у розвиненні країни пізніше отримав назву *“vehicle of the empire”* – “транспортний засіб імперії”, що є метафорою.

До соціо-політичної тематичної групи культурно-специфічних засобів вербалізації окрім великої кількості назв організацій, компаній та установ, що переважно представлені 3 – 6 компонентними словосполученнями, що в, свою чергу, також скорочуються до абревіатур, наприклад: *American Automobile Association (AAA)* – “Американська автомобільна асоціація”, *Urban Traffic Optimisation by Integrated Automation (UTOPIA)* – “система оптимизації міського дорожнього руху шляхом комплексної автоматизації”, *Burlington Northern and Santa Fe Railway Company (BNAU), Burlington Northern Manitoba Limited (BNML)*; ми також виділяємо лексичні одиниці, переважна більшість з яких є словосполученнями N+N, в яких відображено менталітет американської нації. В якості прикладу можна навести термін *Mayflower Americans* – “американці, що прибули на кораблі Мейфлауер”, який з гордістю використовується носіями американської лінгвокультури для

позначення своєї приналежності до перших переселенців; *ford family*, що є безеквівалентною мовною одиницею, та може бути розтлумачена, як бідна родина, що переїжджає з місця на місце у пошуках роботи. Використання марки автомобілю *"Ford"* при цьому експлікується доступністю навіть для небагатих американців.

Суттєва кількість досліджених нами засобів вербалізації також підкреслює важливість транспортнх засобів для американської культури, наприклад: термін *mobility* або *automobility,* що не має еквіваленту в інших мовах та означає "використання автомобілів та все, що робить це можливим, як то дороги, магістралі, парковки" [Fiedler 2001, p. 28]. Словосполучення *"nation on the move"* – "нація, що переїжджає, або рухається" (пізніше "nation on wheels" – "нація на колесах"), як зазначає Д. К. Стівенсон, характеризує готовність американців рухатися вперед та починати все з початку. Цікавим, на нашу думку, є також *America BC*, де *"BC"* позначає *"before car"*, що за рахунок мовних засобів доводить важливість для американців автомобіля, поява якого ознаменувала нову «еру» у розвитку країни.

Серед досліджених нами національно-специфічних одиниць, які вербалізують концепт «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в американській лінгвокультурі більшість представлена словосполученнями, одним з елементів яких є антропонім, або топонім, при цьому близько 27 % відсотків топонімів належать до корінної американської культури. характерним для досліджуваних вербалізаторів є утворення способом семантичної деривації з застосуванням механізму метафоризації за схожістю форми, або манери руху. Слід також зазначити, що всі досліджені нами метафоризовані засоби вербалізації є стилістично маркованими, тобто належать до категорії сленгізмів та жаргонізмів. Частим у американській лінгвокультурі є порівняння автомобілю з жінкою, про що свідчить використання жіночих імен та гендерно-маркованих іменників. Цікавим, на нашу думку, є й той факт, що на ранньому етапі розвитку транспортної системи, номінуючи наземні транспортні засоби, носії американської лінгвокультури апелюють до морського транспорту.

Перспективами подальшого дослідження ми вважаємо аналіз національно-специфічних вербалізаторів концепту «НАЗЕМНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ» в британській лінгвокультурі.

Література

Арутюнова Н. Д. Вступление / Н. Д. Арутюнова // Логический анализ языка: Ментальные действия. – М.: Наука, 1993. – С. 3-7. *Бронська* А. Лінгвокраїнознавчий аспект у викладанні української мови як іноземної / А. Бронська // Дивослово. Українська мова й література в навчальних закладах України. – 2000. – №7. – С.43 – 44. *Верещагин* Е. М., *Костомаров* В. Г. В поисках новых путей развития лингвострановедения: концепция речеповеденческих тактик. / Е. М. Верещагин, В. Г. Костомаров – М.: Институт русского языка им. А.С. Пушкина, 1999. – 84с. *Волошина* А. Безеквівалентна лексика близькоспоріднених мов: проблема семантичної структури / А. Волошина // Наукові записки. – Випуск XXVI. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. – С. 56 – 64. *Выготский* Л. С. Мышление и речь / Л. С. Выготский – М., 1982. – Т. 2, 504 с. *Комлев Н. Г.* Компоненты содержательной структуры слова / Н. Г. Комлев – М.: Московский ун-т, 1969. – 192 с. *Кочерган* М. П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. / М. П. Кочерган – К., 1999. – 287 с. *Лихачев* Д. С. Концептосфера русского языка / Д. С. Лихачев // Русская словесность : от теории словесности к структуре текста – М. : "Academia", 1997. – С. 280 – 287. *Стернин* И. А., *Попова* З. Д. Язык и национальная картина мира / И. А. Стернин, З. Д. Попова – Воронеж, 2002. – 59 с. *Тер-Минасова С. Г.* Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова – М.: Слово, 2000. – 262 с. *Томахин* Г. Д. Реалии-американизмы / Г. Д. Томахин – М.: Высшая школа, 1988. – 240 с. *Томахин Г. Д.* Теоретические основы лингвострановедения (На материале лексических американизмов английского языка) / Г. Д. Томахин: Автореф. дис. ... докт. фи- лол. наук. – М.: Дипломат. Акад. наук, 1984. – 32 с. *Фененко* Н. А. Французские реалии в контексте теории языка / Н. А. Фененко.: автореф. дис. … д-ра филол. наук. – Воронеж, 2006. – 36 с. *Donovan* F. R. Wheels for a nation / F. R. Donovan – New York: Cromwell, 1965. – 303 p. *Dunlop* R. Wheels West, 1590-1900 / R. Dunlop – Chicago :Rand McNally, 1977. – 208 p. *Fiedler* E. America in close-up / E. Fiedler – Longman Group UIC Limited, 2001. – 284 p. *Finch C.* Highways to heaven: the auto biography of America / C. Finch – NY: HarperCollins Publishers, 1992. – 416 p. *Flink* J. J. America adopts the automobile, 1895-1910 / J. J. Flink – Cambridge, 1970. – 343 p. *Georgano G. N.* Complete encyclopedia of motorcars, 1885 to the present / G.N.Georgano – New York: Dutton, 1973. – 751 p. *Jackendoff R. S.* Semantics and Cognition / R. S. Jackendoff – Cambridge: MIT Press, 1993. – 284 p.

Krai T. Portraits in Words / T. Krai – Washington, D.C.: English Language Programs Division. Bureau of Education and Cultural Affairs, 1985. – 141 p. *Laird* E. Americans on the Move / E. Laird – Longman Group UK Limited, 1991 – 3l p. *Mathews M. M.* Dictionary of Americanisms on historical principles / M. M. Mathews: Vol. 1. – Chicago: University of Chicago Press, 1951. – 976 p. *Mathews M. M.* Dictionary of Americanisms on historical principles / M. M. Mathews: Vol. 2. – Chicago: University of Chicago Press, 1951. – 1946 p. *O'Callaghan* D. B. An Illustrated History of the USA / D. B. O'Callaghan – Longman, 2001. – 144 p. *Stahl D.* Abbreviations dictionary / D. Stahl – CRC Press, 2001. – 1529 p.